

čís. 5 c. ř. s. Podle § 575 c. ř. s. jest v těchto právních věcech odvolací lhůta do 8 dnů. Podle § 224 c. ř. s. jsou tyto nájemní věci feriálními. Jelikož se stalo doručení rozsudku na žalobce dne 17. července 1935, jest oddvolání podané dne 1. srpna 1935 uplynutím odvolací lhůty opožděné.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Pro posouzení otázky, zda lhůta k odvolání v souzeném případě jest 14denní podle ustanovení § 464 c. ř. s., či 8denní podle ustanovení § 575 odstavec první c. ř. s., jest rozhodným obsah žaloby a žalobní prosba (sb. n. s. čís. 4890, 11840, 12535 a j.). Rekurent v žalobě přednesl, že v roce 1916 najal od předchůdce žalovaného byt se zahradou a že žalovaný o své újmě skládal v zahradě stavivo a postavil tam kůlnu, takže žalobci znemožňuje užívání zahrady, které tento potřebuje pro své fotografické práce, a že mu žalovaný takto odnímá vzduch a světlo v bytě. Jde tedy o žalobu nájemce proti pronajímateli pro bezprávné odejmutí smlouveného užívání zahrady, v níž se žalobce domáhá vyklizení zahrady a odevzdání vyklizené zahrady do užívání žalobcova. Podle § 1096 obč. zák. je pronajímatel povinen nájemní předmět v užitelném stavu odevzdati a udržovati a nájemníka ve smlouveném užívání nerušiti. O tento poslední případ běží v souzeném sporu. Nejvyšší soud vyložil zevrubně v rozhodnutí čís. 11840 sb. n. s., že v řízení o nárocích podle § 1096 obč. zák. platí ustanovení § 575 odst. první c. ř. s. Rozhodnutí čís. 1530 a 1667 sb. n. s. na souzený případ se nehodí, poněvadž v uvedených případech šlo o vyklizení bytů užívaných bez právního titulu, tedy o případy naprosto odlišné.

Čís. 14738.

Zavázala-li se pojišťovna hraditi útraty z nároků uplatněných proti pojistníku a to poměrem jich k pojistné částce, pokud ji převyšovaly, jest pro výpočet jejího útratového závazku rozhodná výše nároku, jaká byla podkladem pro výpočet útrat.

(Rozh. ze dne 28. listopadu 1935, Rv I 2547/33.)

Žalující pojišťovna tvrdíc, že zaplatila za žalovaného pojistníka poškozeným osobám z nároků jimi proti němu soudně uplatněných celé útraty, ač podle pojišťovací smlouvy byla povinna zaplatiti jen poměrnou část jich, domáhá se na žalovaném jich zaplacení, pokud k tomu nebyla sama povinna (§ 1042 obč. zák.). První soud žalobu zamítl, odvolací soud žalobě vyhověl. Důvody: Jde toliko o výklad § 13 odst. 3 pojišťovací smlouvy, jenž zní »je-li pojistná suma nižší než nárok třetí osobou vznesený, ručí společnost za útraty pouze v poměru pojistné sumy k tomuto nároku«. První soud vyslovil názor, že nárokem vzneseným jest rozuměti sumu, k jejíž zaplacení se pojistník

zavázal soudním smírem, po případě na niž třetí osoba žalobu obmezila. Odvolací soud nepovažuje tento názor za správný, naopak rozumí pod »vzneseným« nárokem toliko sumu, kterou třetí osoba hned v žalobě za svůj požadavek uvedla. Tomuto výkladu nasvědčuje především slovné znění citovaného ustanovení, neboť kdyby byly strany vůbec zamýšlely, aby povinnost žalující pojišťovny k náhradě soudních útrat měnila se podle toho, jak se snad průběhem sporu změnila suma původně uplatněného nároku, pak by zajisté nemluvily jen o nároku vzneseném, nýbrž prostě již jen o nejkrajnější možné hranici, totiž o nároku třetí osobě přiznaném. Proti opačnému výkladu mluví účel, který byl ustanovením tím zřejmě sledován. Nemůže býti pochyby, že pojišťovna nemá vůbec zájmu na tom, jak dopadne spor pojistníka s poškozeným ohledně částky pojistnou sumu přesahující, a zvolená stylisace měla právě vyjádřiti jen poměr jejího zájmu na sporu. Nelze říci, že při vyřízení sporu smírem byl by žalovaný na tom hůře, než při skončení jeho rozsudkem znějícím na touž částku jako smír, neboť je možný též případ, kdy vzhledem k výsledku sporu skončeného rozsudkem se útraty navzájem zruší. Při odchýlném výkladu uvedeného ustanovení musela by vlastně pojišťovna nahraditi pojistníku též útraty vzniklé před smírem po případě před obmezením žaloby, třebas by se týkaly částky pojistnou sumu přesahující a tudíž částky, jež s pojištěním nemá vlastně nic společného.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Odvolací soud má za to, že »nárokem třetí osobou vzneseným« ve smyslu ustanovení § 13 odst. 3 všeobecných pojišťovacích podmínek jest rozuměti toliko sumu, kterou třetí osoba hned v žalobě za svůj požadavek uvedla. Při tom se nehledí k tomu, zda byly skutečně útraty dle tohoto požadavku upraveny. S názorem tím nelze souhlasiti. Může-li se výklad § 13 (3), který vedl k tomuto názoru, opíráti o doslov tohoto ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, nemá pro sebe ostatní ohledy, na něž poukazují důvody rozsudku odvolacího soudu. Účelem tohoto ustanovení při správném výkladu (čl. 278 obch. zák.) může býti jen, aby pojišťovna nenesla útraty, jež by byly nepoměrné její účasti na pojištění, a to by bylo, když by byly upraveny podle výše uplatňované pohledávky, pokud přesahuje pojistnou částku. To vyhovuje také právní slušnosti (ekvitě), kdežto opak by mohl vésti k snížení útratové náhrady i tenkrát, když by byly upraveny již podle výše nároku, buď obmezeného nebo prisouzeného v rámci pojistné částky a nesrovnalost by vynikla tím více, čím větší by byl původní požadavek a čím menší jeho výše, podle které by byly upraveny. Beze vztahu k úpravě útrat nelze tudíž dotýčné ustanovení § 13 (3) všeob. pojišť. podmínek správně vykládati. Žalobkyně netvrdí, že by byly útraty v částkách, jak je zapravila, upraveny podle výše »vznesených nároků«; ani z obsahu spisu se skutkový základ pro to nepodává. Není proto podkladu pro poměrné snížení ručení žalobkyně za útraty podle § 13 (3) všeob. pojišť. podm. a tudíž pro uplatňovanou z toho důvodu v žalobě náhradu.